

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D3/1/M.B.-99/1 (Menfi Tespit/Muafiyet)

Karar Sayısı : 99-48/527-332

Karar Tarihi : 19.10.1999

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

İl. Başkan: Dr. Kemal EROL,

Üyeler : Mehmet Zeki UZUN, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Sadık KUTLU, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖR: Meltem BAĞIŞ

C- BAŞVURUDA BULUNAN

Vakko Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi İşletmeleri A.Ş.'yi temsilen Yönetim Kurulu Başkanı Albert HAKKO

Londra Asfaltı, Çırpıcı Çayırı Mevkii
34010 Topkapı-Merter -İSTANBUL

D- TARAFLAR

- Vakko Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi İşletmeleri A.Ş.

Londra Asfaltı, Çırpıcı Çayırı Mevkii
34010 Topkapı-Merter -İSTANBUL

-VAKKO franchise bayileri

E- DOSYA KONUSU: Vakko Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi İşletmeleri A.Ş. (VAKKO) ile bayileri arasında yapılan franchise anlaşmalarına menfi tespit verilmesine ilişkin talep.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına son olarak 23.06.1999 tarih ve 1961 sayı ile giren başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4, 5, 6 ve 8 inci maddeleri uyarınca düzenlenen 28.09.1999 tarih, D3/1/M.B.-99/1 sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Ön İnceleme Raporu 29.09.1999 tarih, REK.0.07.00.00/85 sayılı Başkanlık önergesi ile Kurul'un 06.10.1999 tarih ve 99/45 sayılı toplantısında görüşülmüş ve konu ile ilgili ek bir çalışma yapılarak Kurul gündemine getirilmesi yönünde karar alınmıştır. Söz konusu karar uyarınca hazırlanan D3/1/M.B.-99/1-EK sayılı rapor, 18.10.1999 tarih, REK.0.07.00.00/96 sayılı Başkanlık önergesi ile 19.10.1999 tarih ve 99/48 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: Bildirime konu VAKKO ile bayileri arasında yapılan franchise anlaşmalarında yer alan, sezon ve indirim satış fiyatlarının VAKKO tarafından tek taraflı olarak belirlenmesine ilişkin hükümlerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesine aykırılığı nedeniyle anlaşmaya menfi tespit verilmemesi gerektiği;

Bildirime konu anlaşmanın, 3 üncü bölümünde düzenlenen sezon ve indirim dönemi satış fiyatlarının VAKKO tarafından tek taraflı olarak belirleneceğine ilişkin

hükmün 1998/7 sayılı Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 8 inci maddesinin (e) bendine uygun hale getirilmesi koşuluyla grup muafiyeti kapsamına alınabileceği;

Teşebbüsün iyi niyetli yaklaşımı, rekabetin yoğun yaşandığı sektörde ceza verilmesi sonucunda rekabetin bozulabileceği ve ileride Kuruma yapılacak başvurular üzerinde olumsuz etki yapacağı gerekçeleriyle, anlaşmanın süresi içinde Kurum'a bildirilmemesi nedeniyle teşebbüse ve ilgililere para cezası uygulanmasının uygun olmayacağı;

düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. İlgili Pazar

İlgili Ürün Pazarı; lüks hazır giyim ve hazır giyim aksesuarları pazarı olarak belirlenmiştir.

Coğrafi Pazar; Sözleşmeye konu malların nakliyesi, nakliye esnasında zamana bağlı bozulma riskinin olmaması ve sözleşmeye konu teşebbüsün franchise bayilerinin ülke geneline yayılmış olması gibi faktörler göz önüne alındığında; Türkiye Cumhuriyeti sınırlarıdır.

2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

VAKKO ile bayileri arasında yapılan franchise anlaşmaları için menfi tespit talebinde bulunulmuş ve Rekabet Kurulu tarafından talebin reddedilmesi durumunda, sözkonusu anlaşma için muafiyet başvurusu da yapılmıştır. Bu nedenle anlaşma hem menfi tespit hem de muafiyet yönüyle değerlendirilmiştir.

Menfi Tespit Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un menfi tespiti düzenleyen 8 inci maddesi uyarınca; bir anlaşmanın menfi tespit alabilmesi için gerekli şartlardan olan "Kanun'un 4 üncü maddesine aykırı olmama" hükmü bu anlaşma için geçerli değildir. VAKKO franchise sözleşmesinin "Satış Koşulları" başlıklı 3 üncü bölümünün (b) bendinde yer alan, "BAYİ sözleşmenin yürürlüğü süresince VAKKO tarafından belirlenecek satış fiyatlarının üstünde veya altında bir fiyatta mal satmamayı şimdiden kabul etmiştir, (c) bendinde yer alan, "İndirimli satışların başlama, bitiş tarihi, vs. koşulları VAKKO tarafından belirlenecek ve BAYİ, VAKKO'nun belirleyeceği miktardaki indirim oranları ile satışa girecektir." ve (d) bendinde bulunan, "BAYİ indirim dönemlerindeki satış fiyatlarına uymayı, bu fiyatların altında veya üstünde bir fiyatla mal satmamayı şimdiden kabul etmiştir." şeklindeki hükümlerin 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin (a) bendine aykırı düzenlemeler içermesi nedeniyle, anlaşmaya menfi tespit verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Muafiyet Değerlendirmesi

VAKKO ile bayileri arasında akdedilen sözleşme metni, 1998/7 sayılı Tebliğ çerçevesinde incelenmiştir. Ancak bu sözleşme, 3 üncü bölümünde düzenlenen satış koşullarına ve fiyatlara ilişkin hükümlerin, söz konusu Tebliğ'in 8 inci maddesinin (e) bendinde öngörülen tavsiye fiyat ile ilgili hükme aykırılıklar içermesi nedeniyle grup muafiyeti kapsamı dışında kalmaktadır. Bu bölümün (b), (c) ve (d) maddelerinde

düzenlenen, sözleşme süresince tüm yeniden satış fiyatlarının (sezon ve indirim dönemi fiyatları) VAKKO tarafından belirlenmesine ve bayilerin bu fiyatlara uyma zorunluluğuna ilişkin hükümler, aynı Tebliğ'in 8 inci maddesinde düzenlenen ve grup muafiyeti kapsamı dışında kalan koşul ve yükümlülüklerden olan "Franchise verenin, satış fiyatları hakkında tavsiyede bulunma imkanı saklı kalmak kaydıyla, franchise alanın, franchise hakkının konusu mal veya hizmetlerin satış fiyatlarını belirleme hakkını, doğrudan veya dolaylı olarak kısıtlaması" şeklindeki hükme uygun düşmektedir. Dolayısıyla sözleşmenin 3 üncü bölümünde yer alan bu hükümler, 1998/7 sayılı Tebliğ'in kapsamı dışındadır.

Ayrıca, 4054 sayılı Kanun'un Geçici 2 nci maddesinde öngörülen, "Geçici Madde 1'de belirtilen esaslar çerçevesinde atanacak Rekabet Kurulu, Rekabet Kurumu teşkilatını oluşturduktan sonra bu durumu bir tebliğ ile ilan eder. İlan tarihinde var olan her türlü anlaşma ve kararlar, bu tarihten itibaren 6 ay içinde Kurula bildirilir" hükmü ve 1997/2 sayılı Anlaşmaların, Uyumlu Eylemler ve Teşebbüs Birliği Kararlarının Kanununun 10 uncu Maddesine Göre Bildiriminin Usul ve Esasları Hakkında Rekabet Kurulu Tebliği'nin 4 üncü maddesi gereğince, VAKKO'nun franchise alanları ile yaptığı anlaşmalar, en geç 05.05.1998 tarihine kadar Kurul'a bildirilmesi gereken anlaşmalardandır. Bu mükellefiyet ise, adı geçen teşebbüs tarafından yerine getirilmemiştir.

İ- SONUÇ

1- Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında, bildirim konu franchise veren Vakko Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi A.Ş. ile franchise alan bayiler arasında yapılan franchise sözleşmesine, sözleşmenin 3 üncü bölüm (b), (c), (d) bendlerinde;

-Bayinin sözleşme süresince VAKKO tarafından belirlenecek satış fiyatlarının altında veya üstünde bir fiyatla mal satmaması,

-Bayinin VAKKO tarafından belirlenecek indirim oranları ile indirimli satışları yapması,

-Bayinin indirim dönemlerindeki satış fiyatlarına uyması, bu fiyatların altında veya üstünde bir fiyatla mal satmaması,

şeklinde düzenlenen yeniden satış fiyatının belirlenmesine ilişkin hükümlerinden dolayı Menfi Tespit Belgesi verilemeyeceğine OYBİRLİĞİ ile,

2- Sözleşmenin, 3 üncü bölüm (b), (c), (d) bendlerinde yer alan söz konusu yeniden satış fiyatlarına ilişkin düzenlemeler nedeniyle 1998/7 sayılı "Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamına giremeyeceğine OYBİRLİĞİ ile,

3- Yukarıda yer verilen yeniden satış fiyatını belirlemeye yönelik sözleşme hükümlerinin 1998/7 sayılı Tebliğ'in 8 (e) maddesi çerçevesinde değiştirilerek Tebliğ ile uyumlu hale getirilmesi şartı ile başvuru konusu anlaşmaların franchise anlaşmalarına ilişkin Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceğine,

Öngörülen koşulların yerine getirilmesi için kararın tebliğ tarihinden itibaren ilgili taraflara 60 gün süre verilmesine, bu süre içerisinde aykırılığın giderildiğinin Kurumumuza tevsik edilmesine, aksi takdirde sözleşmenin geçersiz sayılacağı ve öngörülen düzeltmeler yapılmadan sözleşmenin uygulanmasına devam edilmesi

halinde teşebbüs hakkında soruşturma açılacağı ve 4054 sayılı Kanun'un 16 ve 17 nci maddeleri uyarınca işlem yapılacağına taraflara bildirilmesine OYBİRLİĞİ ile;

4- İlgili anlaşmanın bildirim yükümlülüğü olan bir anlaşma olması ve 1998/7 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği kapsamına girmemesine rağmen 1997/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen bildirim yükümlülüğünün zamanında yerine getirilmemiş olması nedeniyle, Kanun'un 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince Vakko Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi İşletmeleri A.Ş.'ye 400,000,000 TL idari para cezası verilmesine, ayrıca aynı maddenin 3 üncü fıkrası gereğince karar tarihinde teşebbüsün yönetim kurulunda görevli bulunan Albert HAKKO, Cem HAKKO, Vitali HAKKO, Jeff HAKKO, Alberto ELHADEF, Tedy DANON, Ferhan ARKAN ve Tezcan YARAMANCI'nın her birine ayrı ayrı olmak üzere teşebbüse verilen cezanın yüzde beşi (20.000.000 TL) kadar para cezası uygulanmasına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

Kurulumuzun 19.10.1999 gün ve 99-48/527-332 sayılı Kararının 4 üncü maddesine, aşağıda sunduğum nedenle katılamıyorum:

Menfi tesbit başvurusuna konu olan sözleşmenin 3 üncü bölüm(b),(c) ve (d) bentlerinde yer alan yeniden satış fiyatlarına ilişkin düzenlemeler nedeniyle "Anlaşma" nın 1987/7 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilmesi olanağı yoktur. Ancak, söz konusu düzenlemelerin, 1987/7 sayılı Tebliğin 8 inci maddesi uyarınca değiştirilerek anılan Tebliğ kapsamına alınması doğaldır. Bu değişiklik sonucu, Tebliğ kapsamına alınan bir anlaşmanın bildirim yükümlüğünden kurtulacağı söz konusu olacağından ceza uygulamasına gidilmemesi gerekir.

Teşebbüsleri rekabet ihlallerinden caydırmanın yolu, sembolik cezalar uygulamak yerine, onların olumlu yaklaşımlarını ve rekabet kültürüne olan katkılarını özenle değerlendirmek olmalıdır. Şayet, anlaşmada yapılacak değişikliklerle, Tebliğ kapsamında değerlendirme olanağı varsa, 4054 sayılı yasanın 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükmünün uygulanmaması gerekir. Söz konusu "Anlaşma" bu nitelikleri taşıdığından, Kurulumuzun yukarıda gün ve sayısı yazılı kararının 4 üncü maddesine katılamıyorum.

İsmet CANTÜRK

Kurul Üyesi

KARŞI OY AÇIKLAMASI

İlgili Karar : 19.10.1999 tarih ve 99-48/527-332 sayılı karar

Menfi tesbit istemi ile yapılan başvuruya, 1998/7 sayılı tebliğ çerçevesinde değişiklik yapılması şartıyla grup muafiyetinden yararlanabileceği yolunda karar verilmiş, ancak bildirim mükellefiyetinin yerine getirilmemesi nedeniyle de para cezasına hükmedilmiştir. Para cezası verilmesine aşağıdaki nedenlerle karşıyım.

4054 sayılı Kanunun 16/1-c fıkrası gereğince verilen para cezası ile ilgili düzenleme, AB hukukunda yoktur. AB de bildirim ihtiyaridir ve “ bildirimde bulunmak, kurtuluş karinesidir”. Diğer bir deyişle, bildirimde bulunana ceza verilmez. Kanunumuzdaki düzenlemenin amacını da böyle anlamak, sistemimize daha uygun düşecektir.

Öte yandan, bildirimde bulunan hem hükmi şahsa, hem de yöneticilere ayrı cezalar verilmesi, 16/1-c'nin sisteme uymayan ifadesinden kaynaklandığı için, aynı fiile iki ayrı ceza verilmiş olmaktadır. Bu da genel ilkelere aykırıdır.

Kubilay ATASAYAR
Kurul Üyesi